

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 233. — ŠTEV. 233.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 5, 1925. — PONDELJEK, 5. OKTOBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

POPOLNA ZMAGA MACDONALDA

Radikalci v angleški delavski stranki so bili poraženi. — Ognjevit zgovornost prejšnjega ministrskega predsednika je imela za posledico presenetljivo večino nad komunističnim krilom angleškega delavskega gibanja.

Poroča John Elliott.

Le štirinajst dni poprej so pristaši komunistov zmagali na Trades Union kongresu, — industrialni strani delavskega gibanja, — v Scarborough. Tam so se "narodne manjšine" unijskih voditeljev, — možje kot Cook, Swales, Purcell in Hicks, — postavile kontrole ter zadale udarec za udarcem delavski stranki ter "politikašem" delavskega gibanja.

Medtem ko so politiki metali komuniste iz stranke, se je strokovno unijski kongres zavzel za zvezo med ruskimi strokovnimi unijami ter onimi zapadne Evrope, v imenu "združene fronte". Dawesov načrt, kojega sprejem je pomenjal največji uspeh MacDonaldove delavske vlade, so označili kot "zasuženje nemškega dela in angleškega imperija". Načrt so tudi obsodili kot "sistem kapitalističnega izkoriščanja".

Le s precejšnjo težkočo so odgodili resolucijo, da se loči propagandne in preiskovalne urade od političnega in industrijskega dela delavskega gibanja. Tako odločilni in obsežni so bili komunistični uspehi v Scarborough, da je javnost z velikim strahom pričakovala dogodkov v Liverpoolu.

Domnevali so, da je v veliki meri ogroženo MacDonaldovo vodstvo stranke. Njegova popularnost je stalno padala tekom preteklega leta. Njegova politika napram Egiptu in Indiji, njegova napačno ravnanje s pismom Zinovjeva, njegova hladnost napram strokovno-unijskim voditeljem, obiski pri kralju v Balmoral, njegovo slabo prikrito razočaranje vspricho popusta Baldwinja glede pretenj premogarev julija meseca, — vse te stvari so obsojali na sestankih delavske stranke po deželi.

Najhujše je bilo, ko so ga obsodili, da je liberal, — kar pomenja seveda največjo žaljivko za voditelja delavske stranke. Številni krogi so napovedovali, da so dnevi MacDonalda kot voditelja delavske stranke šteti in da bo še pred koncem leta stopil na njegovo mesto John Wheatley, voditelj "divjakov", prav kot je stopil MacDonald na mesto "rožno-barvnega" Clynesa.

Celo na predvečer konference v Liverpoolu je A. J. Cook, voditelj premogarev, ki je obvladal sestanek v Scarborough, ostro napadel MacDonalda, ker je slednji kritiziral industrijsko stran gibanja, ter posvaril prejšnjega ministrskega predsednika, da bi delavska stranka prenehala obstajati, če bi izostali finančni prispevki strokovnih unij.

Tekom par dni pa se je vse to izpremenilo. MacDonald je postal nov človek po počitnicah, katere je preživel v svojem domačem kraju. Konferenco v Liverpoolu je obvladal od prvega početka, kajti pokazal je svoj stari ogenj ter svoje sijajne govorniške zmožnosti.

Oprijem MacDonalda na stranko je postal sedaj močnejši in trdnjši kot pa je bil kdaj poprej. Še bolj važno pa je, da je delavska stranka zopet potrdila svojo vero v principe demokracije ter parlamentarnih metod.

Zakopani premogarji v West Virginiji.

BLUEFILED, W. Va., 4. okt. — Rova eksplozija se je završila v Supenor Pocahontas rovu, McDowell County, nekoliko štirideset milj od tukaj, večer zvečer ob osmih. V rovu sta bila nahajala nekoliko trideset mož. Potom telefona na določeno razdaljo se je izvedelo, da se je pripetila eksplozija pri severnem vzhodu v rovu, kjer je bilo zaposlenih štirinajst mož. Domneva se, da so ti zakopani in da trpe ostali vsled plina, ki se je razvil po eksploziji.

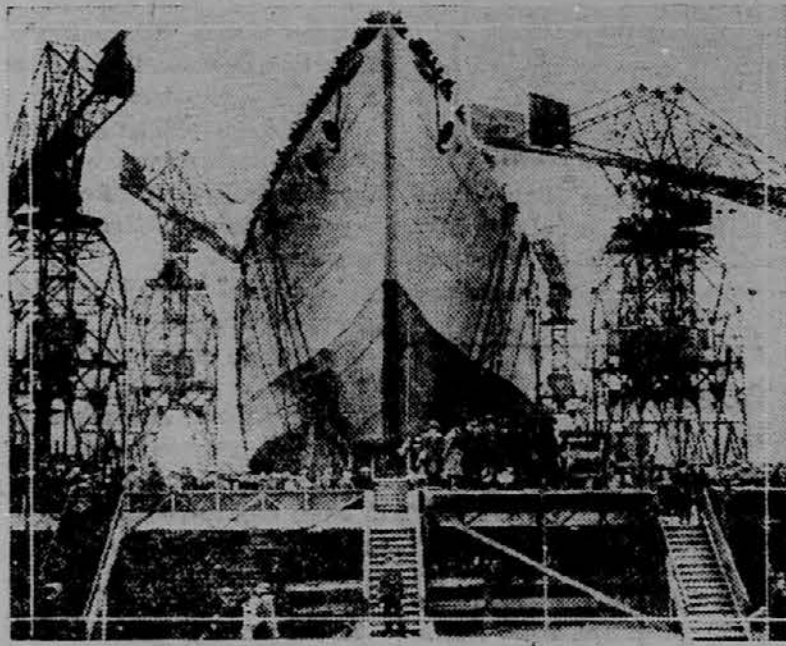
Reševalni odelki United States Steel Corporation rorov v Gary so pohitili na požarišče nesreče, na razdaljo dvanaestih milj.

Obravnava proti urednikom "Stampe".

TURIN, Italija, 1. oktobra. — Proti glavnemu uredniku lista "Stampa" in ostalim urednikom je bila dvignjena kriminalna obtožba, češ, da so pisali v protimonarhističnem zmislu.

Obravnava se bo začela dne 21. oktobra.

NAJNOVEJŠA ANGLEŠKA BOJNA LADJA

Fred kratkim so splovili v Anglijo najnovejšo bojno ladjo "Nelson", ki je veljala sedem milijonov dolarjev.

Anglija je deležna fašistovskih dobrot.

Liverpoolski fašisti so se pričeli vpisavati kot posebni konstablerji. — Policija bo izurila dva do tri tisoč prostovoljcev, ki bodo nastopili v slučaju potrebe.

LONDON, Anglija, 4. oktobra. — Večer se je završil v fašistovskem gibanju dožele nov in dramatičen preobrat, ko so fašisti v Liverpoolu sklenili vpisati se kot posebni konstablerji za dolžnost v slučaju potrebe. Od dva do tri tisoč mož je narazpolago in izurili jih bo tamošnji policijski glavni štab.

Vzgladu fašistov v Liverpoolu bodo najbrž sledile fašistovske organizacije po celi deželi. V neki posebni objavi ugotavlja policija, da ni nobenega vzroka, zakaj bi ne služili, če so pripravljeni vpisati se kot posebni konstablerji, seveda pod pogojem, da zaostajajo zahtevam, katere določa tozadevna postava.

Kapitan William Lewis, načelnik stitnine fašistov v Lancashire, je rekel, da bodo obranili črnosrajčniki, čeprav bodo sodovali s policijo, svojo identiteto in da bodo ostali pod poveljstvom svojih lastnih častnikov. Ta poteza fašistov bo najbrž izzvala odločno opozicijo v delavskih krogih.

Herriot je resno zbolel.

LYONS, Francija, 4. oktobra. — Prejšnji francoski ministr, predsednik Herriot, kateremu je sledil na čelu vlade sedanji ministrski predsednik Painlevé, je resno zbolel na svojem tukajšnjem domu. Trpi na kongestiji pljuč.

Izza odgoda parlamenta, dne 1. julija, je posvetil Herriot skoraj ves svoj čas dolžnostim kot župan Lyonsa, v katerem uradu se nahaja že od leta 1908 naprej.

Prohibicijska kampanja v Angliji.

LONDON, Anglija, 4. okt. — Največja prohibicijska kampanja, kar se jih je kdaj vprisrilo v Angliji, se bo pričela po številnih mesecih tajnih priprav.

"Daily Mail" pravi, da bodo metode, katere se bo uporabilo, slične onim, ki so bile v rabi pred uvedbo prohibicije v Združenih državah. Organizatorji gibanja ne bodo pričeli zagovarjati splošne prohibicije, temveč krajevno prohibicijo. Glavna točka kampanje bo poziv na ženske v deželi.

Gibanje se bo pričelo v Manchesteru dne 19. oktobra.

Nadaljna pogajanja brez konca in kraja

Nemci hočejo na vsak način dobiti nazaj nekaj svojih kolonij, češ, da je to predpogoj njihovega ekonomskega življenja. — Neodvisnost angleških dominijev.

LOCARNO, Švica, 4. oktobra. — Delegacije iz različnih glavnih mest Evrope so že na poti, da se udeležijo konference, ki se bo pričela tukaj v ponedeljek. V zvezi s tem pa je tudi že opaziti agitacijo glede zahtev Nemčije, da se ji vrne eno ali več kolonij, katere je izgubila vsled svetovne vojne.

Izvedelo se je, da so o tem vprašanju aktivno razpravljali različni zunanji uradi Evrope. Nemčija hoče prekomorsko ozemlje, iz katerega bi dobila surovine za svoje industrije ter je zavzela stališče, da je bistven element pri uveljavljanju resnične varnosti zanjame. — Neodvisnost angleških dominijev.

Vse prejšnje nemške kolonije so pod mandatom zaveznikov in če bodo nemška upanja uresničena, bosta pozvani Anglija in Francija, naj vrne nemški državi nekaj ozemlja, katero sedaj obvladujeta.

Anglija je v tej zadevi manj prosta kot pa Francija, kajti zveza Južne Afrike, Avstralije in Nove Zelandije in neodvisne mandatarne pravice nad pujsnjimi nemškimi okraji, in domača dežela ne more dominijem ukazati, naj se odpovedo tem pravcem.

Nemška delegacija je že dospela senčak, a ljudska množica, ki se je zbrala na postaji, ni videla voditeljev delegacije, ker so izstopili na zadnji postaji pred Locarno.

Z avtomobilom je dospel senčak Aristide Briand, francoski zunanji ministr, ted se pričel takoj posvetovati s francosko delegacijo. Odradil je vse potrebno za konferenco z Avstonom Chamberlainom, angleškim zunanjim ministrom, ki bo dospel senčak še danes.

Obisk princa Gustafa.

STOCKHOLM, Švedska, 4. okt. — Kronprince Gustaf Adolf in njegova žena sta sprejela povabilo Johna Eriersona Memorial komiteja, da prisostvujeta razkritju spomenika Johna Eriersona v Washingtonu maja meseca preteklega leta. John Erierson, roj. na Švedskem leta 1803, je napravil načrte za oklepno ladjo "Monitor", ki je tako zaslovela tekom Državljan-

Maroška plemena so se začela umikati

Francozi se bližajo španskim silam pri zasledovanju umikajočih s e Rifcev. — Neprestano prodiranje brez resnega odpora je dospelo na razdaljo 25 milj od prednjih postojan k španske armade. — Pokrajina prosta vstajev.

FEZ, Francoski Maroko, 4. okt. — Francozi so večer nadaljevali svoje prodiranje v smeri proti Adžirju. Pomikajo se v severno smer od vasi Tisutile, ne da bi pri tem zadeli na kak resen odpor. Francoske in španske prednje postojanke v tem sektorju so sedaj manj kot pet in dvajset milj narazen.

Glavarji in odličnjaki vseh prijateljskih plemen so se zbrali večeraj v palati ter se "posredno" poslovi od maršala Lyauteya, ki je resigniral po dolgi službi kot generalni guverner. Maršal se jim je zahvalil za njih prihod ter rekel:

— Puščam Maroko v dobrih rokah. Vas mir in varnost sta zagotovljena.

MADRID Španija, 4. oktobra. — Vse kaže, da so Španci očistili Adžir okraj vseh vstajskih čet. V oficijelnem poročilu, ki je bilo objavljeno ob polnoči, se je glasilo, da ni poročati ničesar novega iz ozemlja sovražnosti.

Pa zavzetju Adžirja, ki je bil glavni stan Abdel Krima, rifskega vojne lorda, so domače in redne čete natančno pregledale Adžir okraj de reke Guis. Naše niso nikakih sovražnih sil. Španci so brez odpora ustanovili pozicijo na Rocosa gorah.

PARIZ, Francija, 4. oktobra. — Besedilo mirovni pogojev, katere sta Francija in Španija ponudili rifskega voditelju Abdel Krimu petem pooblaščenec, ki so čakali v Melilli od 24. julija do 14. avgusta, je bilo objavljeno prikrat večeraj tekom govora, katerega je imel ministrski predsednik Painlevé v Nimes. Pogoji se glase:

Prvič, francoska in španska vlada, nastopajoči skupno, sta pripravili zagotoviti rifskega in Džebala plemenom vso avtonomijo, ki je v soglasju z mednarodnimi pogodbami, ki obvladujejo kraljestvo šerifa v Maroku.

Drugič, obe vladi sta pripravili omiliti brez odlašanja skupna pogajanja, da se zopet ustanovi mir ter uveljavi medsebojno opreščenje jetnikov ter popolna medsebojna amnestija, segajoča nazaj do 1. januarja 1921.

Tretjič, obe sili nuditja definicijo predlaganega režima administrativne avtonomije.

Četrtič, obe sili bosta določili meje ozemlj, katerega se bo stavilo pod tak režim.

Petič, storilo se bo sklep glede števila opozicije, potrebne za vzdržanje reda in varnosti v tem ozemlju.

Šestič, tem ozemljem naj se dovoli trgovsko prostost, v kolikor se sklada z merodajnimi mednarodnimi dogovori.

Sedmič, trgovina z orožjem in municijo je prepovedana. Painlevé je, v svojem govoru v Nimes namignil, da hoče pokazati svetu, da nista hoteli Francija in Španija uveljaviti uravnave s pomočjo orožja.

ske vojne ter je bil tudi eden iznajdatelj propelerja. V New York je prišel leta 1830, postal ameriški državljani ter umrl v New Yorku leta 1889.

CILJI ANGLIJE GLEDE RENA

Anglija skuša demilitarizirati ozemlje ob Renu. — Chamberlain je pred odpotovanjem na konferenco glede varnostnega dogovora namignil, da bo London jamčil tako uravnavo. — Nemčija bo zahtevala kolonije nazaj.

LONDON, Anglija, 4. oktobra. — Ne pričakujte preveč, — je svaril angleški ministr za zunanje zadeve, Austen Chamberlaina, ko je odpotoval večeraj na konferenco glede varnostnega dogovora, ki se bo pričela v ponedeljek v Locarno, v Švici.

Chamberlain je objavil to svarilo po poslovljni poslanici, v kateri je izjavil, "da se bodo pojavili skrajno delikatni in komplicirani problemi." Ob istem času pa je izrazil upanje, da bo dosežen zadovoljiv dogovor na konferenci, o kateri je rekel, "da je skrajne važnosti glede svojega možnega vpliva na mednarodne afere."

Ugotovilo zunanje ministra razlagajo tukaj tako, da bo koncentrirala angleška delegacija svoj silo v glavnem na porenški dogovor, ki bo obvezal Nemčijo na eni, Francijo pa na drugi strani, da ne kršita demilitariziranega porenškega ozemlja. Ta dogovor pa naj bi tudi vezal Anglijo, da jamči to ozemlje.

Glede vrednosti takega dogovora je vlada mnenja, da bi služil kot ovira proti ponovitvi tega, kar se je pripetilo leta 1914, kajti niti Nemčija, niti Francija bi se ne mogli lotiti vojne brez gotovosti, da bosta imeli proti sebi Anglijo. Vsled sestanka Chamberlaina s francoskim zunanjim ministrom Briandom je bilo že dogovorjeno, da bi v slučaju "flagrantne agresije" Anglija napovedala vojno napadalcu, ne da bi čakala na sankcijo Lige narodov. Angleška vlada pa naj bi bila edina sodnica, če je položaj res tak, da bi bila napoved vojne upravičena.

Z angleškega stališča je ta zadnja rezervacija skrajne važnosti, posebno ker se dominiji branijo vezati se za slučaj evropskih zapletljajev. Če bo ta centralni dogovor ojačen pozneje z arbitrajskimi dogovori med Nemčijo na eni strani ter Poljsko, Čehoslovaško, Francijo in Belgijo na drugi strani, je zadeva, o kateri je angleška vlada mnenja, da ne sme imeti nobenega stika z glavnim dogovorom.

V podporo tega stališča pravi list "The Observer".

— Dogovor pride prvi vpoštev. Težkoče glede razvozljanja vprašanj na zapadu so že itak dosti velike. Mi ne ignoriramo in tudi ne počenjujemo nevarnosti, katere vključuje iztočna Evropa glede miru. Teh zadev se je pa treba lotiti šele po separadni zapadni uravnavi in izključno le tem potom.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.30 500 lir \$22.25
300 lir \$13.65 1000 lir \$43.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano: iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roko.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za tuzemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikom.

Dopisi brez podpisa in osebosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

JOIN THE NAVY...

V sedanjem času se peajo militaristični krogi prav posebno z močnim rekrutov za mornarico in armado Združenih držav. Vse povsod naletno na rukutacijske postaje, pred katerimi pripovedujejo mišne sličice o lepem in zanimivem življenju onih mladnikov, ki so se obvezali stricu Samu za vojaško in mornariško službo in ki dobivajo pri izvršitvi te vzvišene naloge priliko, da si ogledajo dežele in ljudi celega sveta ter žive v Aziji, Avstraliji, Evropi ali Afriki v sladkem brezdelju, če se jim slučajno ne poveri nesejših nalog, vsled katerih izgube pogosto življenje ali pa postanejo pohabljeni za vse svoje živje dni.

Mi sicer ne vrljamo, da je to življenje v resnici krasno, postopsko življenje. Dobro nam je znano, da je militarizem strog mojster, ki se polasti celega človeka, telesa in duše. Bili smo tega mneneja, dokler nismo izpremenili svojih nazorov na temelju poročil iz Avstralije, kjer se je, kakor znano, pred kratkim mudilo na obisku ameriško-pacifično brodovje. Tam so sprejeli ameriške "bojse" tako prisrčno ter jih pogostili tako radodarno in razkošno, da se nas je skoro ločilo hrepenenje po daljnih obalah Avstralije in da smo že skoro obžalovali, da se nismo udali sirenskim glasovom naših rekrutacijskih seržantov.

Poročila, ki so pršla v zadnjem času od avstralskih poročevalcev, izjavljajo, da je delalo velikansko propagando za zabavo ameriških "gostov" prav posebno veliko, kapitalistično in finančno časopisje. "Deklice so pozivljali z debelimi črkami: "naj nudijo dečkom" good time". Domoljubna dolžnost je postala potikati se z ameriškim mornarjem, "pustiti na strani vse malenkostne obzire", soglasno s parolo, katero je izdalo kapitalistično časopisje, ki ima drugače na moralo naravnost patent.

Eden najbolj odličnih avstralskih listov, "The Melbourne Age", je bil prav posebno odkritosrčen. V nekem uvodnem članku, ki je nosil napis: — Vsak mlad mornar, ki je kaj vreden, ima na jeziku vprašanje: — Kakšne deklce imate? — si glasi dobesedno:

— Sedaj je vaša naloga, deklce, da storite najboljšo za Avstralijo. Več lahko storite v naslednjih desetih dneh za mednarodni mir kot more storiti Liga narodov v naslednjih desetih letih. Človeški odnosaji so močnejši kot pa mednarodni odnosaji. Ljubimkovanja mladine bodo spravila narode bližje skupaj kot pa vse pogolbe, katere se sklene, a jih ne drži. Deklice, storite svojo dolžnost!

In "deklce" so ris v polni meri storile svojo dolžnost. Ne le hčerke mesta, tudi mestni očaje so storili svojo dolžnost. Kot gobe po dežju so rastle nesramne hiše sredi puritanske trugosti avstralskih pristanišč. Prostitutke iz vseh delov Avstralije so prihitile v pristaniška mesta in na stotine do nezvesti pijanih ljudi so pobrali vsaki dan s ceste, — soglasno z Melbourne News. Z eno besedo rečeno, — vsakdo se je kraljevsko zabaval.

Kmalu pa je prišel konec krasnih časov. Ameriške bojne ladje so se obrnile proti domačim vodam in "dame" lahkih korakov in kretenj so bile prisiljene vzeti slovo.

— Svigašvaga-moralna gospodov puritancev se je nacinkrat zopet polastila srca in duše dobrih mož. Distrikti z rdečimi svetilkami so morali izginiti z zemeljskega površja. Konec je za žganjarne se skrelo za celih šestdeset odstotkov in Sidney kot Melbourne sta dobila, — vsaj na zunaj, — isto pravno strogost, isti popovski-hinavski obraz čednosti, ki sta ga tako korenito izgubila tekmo obiska ameriške mornarice. Avstralskim dekletom je sedaj priporočeno to, kar se je napravilo za kratkih deset dni za najsvetejšo domoljubno dolžnost. Avstralija se je pomirila.

V zvezi s tem naj bo dovoljena naslednja pripomba: Kar se je pripetilo v Avstraliji, je povsem običajna posledica militarizma. Na eni strani uničuje evetno mladino v krvavih vojnah, na drugi strani pa uničuje v mirnih časih njeno telo in njene duha.

Razne vesti.

Obvezno vojaško službovanje v sovjetski Rusiji.

Šest ljudskih komisarjev v Moskvi je spjel nov zakonski načrt o obveznem vojaškem službovanju. Aktivna vojaška služba se prične z 21. letom. Do sedaj je bilo obvezno službovanje v rdeči vojski omejeno samo na takozvane proletarske ljudske sloje. Po novem zakonu je obvezno službovanje razširjeno na vs enarodno-sti v sovjetski Uniji, dočim so bili pod carističnim režimom narodniki v osrednji Aziji oproščene vojaške službe. Splošna vojaška

Smrt patrijarha Focija.

Te dni je umrl od kapi zadet v Curihu aleksandrijski patrijarh Focij, star 72 let.

Smrt je doletela na povratku s cerkvenega kongresa v Stockholmu. Pravoslavna cerkev je izgubila z njim visokega cerkvenega dostojanstvenika, ki je bil po činu takoj za carigradskim patrijarhom.

AMERIKANKA KRALJEVSKE KRV

Slika nam kaže edinega ameriškega otroka, po čemur žali se pre-taka kraljevska kri. To je Hele na Marija Leeds, hči Mr. in Mrs. Wm. B. Leeds iz New Yorka. Mrs. Leeds je bila pred poroko ruska princeznja Ksenija, hči pokojnega ruskega velikega kneza Jurja Mihajloviča.

Jugoslavija irredenta.

O rabi slovenščine v Gorici

Je pisal Porcia Jeronim leta 1567 v svojem popisu furlanske domovine, da prebiva v goriskem mestu mnogo plemenitašev, da je prebivalstvo splošno precej premožno, da je šega v oblačilu, v jedi in prijači nemška, da govore navadno trijezi, nemški, slovenski in italijanski. To treba razumeti tako, da so plemenitaši govorili nemško, prebivalstvo pa je govorilo slovensko in italijansko, predvsem slovensko, ker je bil takrat italijanski življ v mestu še precej neznat. V prejšnjih stoletjih se je brez dvoma na goriskih mestih tleh govorilo še več slovensko. To je umevno, saj so dali tudi Slovenci mestu ime. Tudi v Furlaniji je bilo pred letom 1420, ko je padla v roke beneške republike, glede rabe slovenskega jezika čaka kakor v Gorici. Trdi se, da so v furlanskem parlamentu govorili tudi slovensko, kar je povsem razumljivo glede na številnost in veljavnost Slovencev v oni dobi na furlanski in goriski zemlji.

Renegat.

V Lovranu je umrla A. Ilijašič, hčerka Andrija. Krsto mlade pokojnice so ovili s cvetjem, polno vencev je bilo položenih na njo in na teh vencih so bili hrvaški napisi, ki so zbadle oko strupenega renegata Pegana. Zagrižen fašist je ta Pegan, zato pa je stopil k sprevodu in zahteval, da se oni napisi takoj odstranijo. Končno je dopustil — kako oblast imajo fašisti v Italiji! — da so spravili krsto do vrat pokopališča, tam pa so morali bele trakove s hrvaškimi napisi odstraniti. Deklice so trakove pobrale in jih položile v grob na krsto svoje nepozabne družice.

Navoz je bil pri grdem fašistovskem činu neki Italijan iz Bologne. Vprašal je, kdo je oni gospod, ki so izgubila v takem početju, in dobil je odgovor, da je bil temu Peganu oče Slovenec, mati pa domača Hrvatica, on pa zagrižen Italijan. Bolonjec se je trpko nasmehnil in rekel: Sedaj razumem!

Medved na lovski razstavi v Gorici.

V veliki predstavi v prvem nadstropju v lovski razstavi v Gorici je razstavljen krasen medved, ki ga je v timovskem gozdu ustrelil orožniški stražmojster Podmenik. To je zadnji medved iz bližnje goriske okolice, ohranjen in izborni nagačen. Zadnji lov na medvede se je vršil spomladi 1895. Izvedli so bili staro medvedko z dvema mladčema. Okoli 140 lovec je šlo na lov. Živali so bile obstrljene in so čez čas poginile v gozdu.

Škoda pri vojaških vajah.

Iz raznih prizadetih krajev prosijo posredovanja pri vojaški oblasti radi škode, ki jo povzročajo vojski pri vajah. Škoda treba naznaniti takoj orožnikom ali častnikom, Posetniki, naj se obrnejo dalje s svojimi prijavi do divizijskega poveljstva v Gorici. Na banjski planoti se vršijo velike strelske vaje in so bile Banjske izpraznjene.

"Žitna bitka".

Sedanja vlada želi doseči raci-jonalneše in uspešnejše kmetova-nje po posamičnih provincah. Za-to se vrše tudi po Goriskem pre-davanju o vprašanju, kako naj se pomnoži žitna žetev? Predavanja so lahko dobra, ali za pomnoži-tev žitne žetve treba najbrže še kaj drugega!

Pozornost domačinov

vzbujata na lovski razstavi v Go-rici zbirki Bianchija iz Ajdovšči-ne in nadučitelja Čbeja iz Lokav-ce. Posebno prva zbirka obsega vse, kar živi in se seli ob Vipavi, po ajdovskem polju, na Šturski gori in po timovskem gozdu. Po-šeg latinskih so navedeni tudi iz-virno slovenski zootehnični izrazi.

Nov pokrit trg

se zgradi v Gorici. Goriski ob-ščinski zastop se že dolgo časa poteguje za nov pokrit trg, ker došodnji ne ustreza vsem potre-bam. Te dni je prišlo iz Rima do-voljenje za zgradbo novega po-kritega trga.

Slovenski otroci govore čisto ita-li-janščino.

Tržaški "Piccolo" ves zadovo-ljen konstatira, da izgovarjajo slovenski otroci v onih delih de-žele, ki niso direktnega stika z italijanskim prebivalstvom, ita-li-janske besede, ki so se jih naučili, tako lepo čisto, da zveni iz ust slo-ven-skih otrok prava toskanščina. Tržaški list gleda v bodočnost in ga je smat da bodo Tržačani in Goričani točki še nadalje svoja ne-ravno blagovlasna dijalekta. Slo-venci bodo govorili pa čisti knji-ževni jezik. To stori šola, pravi "Piccolo". Sveda pretirava, ker v šoli se otroci pač nauče nekaj pesed in stavkov, kar pa še daleč zni-žuje znanje jezika.

"Piccolovao" izvajanje končno dokazuje, da se otroci učijo v šo-li talijanščino, — drugega, po-trebnega, pa malo ali nič! Šola je potujočevalnica.

Glasilo gerških novinarjev.

V Gorici prične izhajati meseč-nik, v katerem hočejo novinarji pisati o politiki, gospodarstvu in kulturi. List se bo imenoval "So-ški zvoki".

Slovenski kvartet za Victor plošče.

Poroča se nam, da je na potu v Camden, N. J., slovenski pevski zbor iz Conemaugh, Pa., pod ime-nom "Kvartet Conemaugh", ki bo zapel več krasnih slovenskih pesmi za Victor gramofonske plošče. Te plošče izidejo za božič-ne praznike. Rojaki, ki imajo gramofone, bodo imeli priliko slišati v bližnji bodočnosti nove sloven-ske božične pesmi na Victor ploš-čah.

"Kvartet Conemaugh" pod vodstvom Mr. Ivan Potokarja, je brez dvoma kos svojih nalogi in smo uverjeni, da bo to petje pre-kažalo vse dosežanje na Victor ploš-čah. Želimo "Kvartetu Conemaugh" obilo uspeha, še bolj pa želimo sli-šati njegove slovenske umetne pe-smi na Victor ploščah.

Uredništvo.

Peter Zgaga

Nemški poslanik v Washing-tonu, baron Maltzan, je povabil k sebi nemške delegate, ki so prišli v Washington na medparlamente-rno konferenco.

Dobrega osemprocentnega piva je bilo v izobilju, pa tudi dragih vin in dobrega žganja ni manj-kalo.

Kot znano, niso dogodki, ki se vrše po raznih inozemskih posla-ništvih in konzulatih, pod kontro-lo ameriških zastav.

Vsled tega tuzemski poslani-ki lahko importirajo kakoršnokoli ameriških zastav, da je natočil stiprocentnemu Amerikancu me-sto vode osemprocentnega piva?

In če je dotični Amerikaneec pro-ti temu zločinskemu dejanju kaj prida protestiral?

Ruski zunanji minister Cigerin, ki se mudi selaj v Berlinu, je od-ločno protestiral, da bi postala Nemčija članica Lige narodov.

Pa res! Kaj bi se še nemški di-plomatje mešali v Ligo? Saj je v-bilo zaklenjena, jima niso držala, nji že tukaj ali tako dosti jako samljivih eksistene.

V soboto se je vrnil v Evropo francoski finančni minister Cail-laux.

Deset dni je mčšetaril v Wash-ingtonu glede francoskega dolga, končno pa ni ničesar opravil Od-šel je precej poparjen.

Najbrž si je mislil: Ti Ameri-kanci pa res niso nikakoli gentl-e-meni. Najprej nam posodijo de-nar, potem ga pa hočejo na vsak način nazaj imeti.

Iz Jugoslavije ni zadnji čas no-benih posebnih poročil.

Kralj se je vrnil z Bleda v Beo-grad, Pašić je v Zorvi, Radić bo prišel v Ameriko. Prine Pavle je bil šel na kraljevsko ženitovanje v Rim, v Ljubljani je pa vse po sta-ri navadi. Vsako soboto in vsako nedeljo se vrše velike veselice, lju-dje pa osem ur na dan tarnajo, da nimajo denarja, tri ure pa de-la-jo.

Slovenski katoliški shodi v Ameriki ne vlečejo več. Gospodje bodo morali že kaj drugega po-gruntati. Vsaka stvar je nekaj ča-sa nese. Govori Kremsčevceva očeta so kaj slaba tipa za vir no-vih dohodkov.

Malopridneža so vprašali, če je njegov stric kaj mislil nanj, ko je delal oporoko.

— Presneto dosti je mislil na-me — ji odvrnil — in zato mi ni ničesar zapustil.

V večerajšnji izdaji velikega newyorskkega dnevnika čitam:

"Čehoslovačka potrebuje de-narja".

Oh, še marsikdo drugi ga po-trebuje kot samo Čehoslovačka.

Španski kralj Alfonso je rekel nekemu časnikarskemu poročeval-cu, da Maročani ogrožajo civili-zacijo in da jih je vsled tega treba podjarmiti.

Take modre, pa že zdavnaj ni-smo slišali.

Dodaj so bili namreč vsi pa-metni ljudje prepričani, da so kralji in cesarji precejšnja ovira civilizacije.

In pametni ljudje bodo tudi za-naprej prepričani o tem, magari, da se šparski kralj na svojo puhlo glavo postavi.

Dosti se govori in piše o ljubez-ni na prvi pogled.

Kdo se ni slišal znane fraze: "Na prvi pogled sta se zaljubila drug v drugega".

Ljubezen je bolezen.

Zoper ljubezen na prvi pogled je najboljšo zdravilo par nadalj-nih pogledov.

Izpred starokrajske porote.

DVA KRASNA BRATA.

Ljubljana, 15. septembra.

Člani družine Kržoljeve v mali vsači Odegi pri Trebnjem na Dolenskem so znani delomurž-zi. Brata 24-letni Rudolf ter 30-letni France Kržolj sta strasila s svojim brezdeljem po okolici, v Litiji in v Črnomlju toliko časa, da sta končno danes stopila pred porotnike. Oba sta že kljub svoji mladosti že stara grešnika in je bil France sedemkrat, Rudolf pa celo devetkrat kaznovan. Kržoljeva hiša je splošno znana kot zatočišče tatov, tudi tujih in tam se je skovalo že nešteto temnih računstov, ki so jih čutili nato do-mačini, pa tudi prebivalci daleč naokrog. Družili so posebno ime-novana brata ter ženo mlajšega Rudolfa, Nežo, z vsemogočimi ta-tinskimi elementi, pohajali vedno brez dela naokrog skupno, še ve-krat pa sta jo udarila na "ra-but" brata sama in delala roko v roki. Cesta je bila njihova, po-dila sta se po okolici kakor dve burji, da so se ju bali ljudje kot ognja, zahajala sta v gostilne, kjer izvajala, se pretepala ob-čema, pa podnevi in ponoči preža-le za prilikami, da sta si prisvoji-la tuje blago. Vrata, še tako do-bro zaklenjena, jima niso držala, nji že tukaj ali tako dosti jako samljivih eksistene.

Rudolf je nato ukradel sam že 5. oktobra v gostilni pri Godnja-žu v Starem trgu nov plišast klo-buk, v noči na 22. jan. pri dr. Čvetku v Trebnjem zopet razno perilo z verande, vredno 488 Din. Skupno so vsi pokradli dokaza-nih stvari v vrednosti 16.301 Din. Žena Neža je bila obsojena za svoje grehe že pred deželnim so-diščem na 3 mesece težke ječe.

Dalje sta se brata dne 3. no-vembra v Starem trgu pri neki gostilni tudi pretepala in je Ru-dolf takrat zabodel in težko po-škodoval z nožem Antona Goleta. Franceta Kržolja so nato orožni-ki 17. oktobra aretirali ter spra-vili v zapor. Rudolf je prišel za mrežo šele 1. julija 1925., a je se-veda ušel tak prišel v Ljubljano, ukradel svoji sorodnici, služkinji Franji Slavičevi, poselsko knjiž-ico, jo ponaredil na ime Fran Sla-vič, prenapredil osebni popis in rojstno leto ter s to potvorbena knjižico dobil službo pri Ivanu Pečnikarju pri Sv. Jakobu ob Sa-vi. Dne 16. julija pa so ga orož-niki ponovno izsledili in oddali sodišču v Ljubljani.

Oboževca sta se zagovar-jala vrlo malodušno. Porotnikom je bilo stavljenih 18 glavnih vprašanj, nanašajočih se na posa-mneze tatvine in vlotte ter 3 do-datna vprašanja. Odgovorili so na vsa vprašanja soglasno: da, eno dodatno vprašanje pa je od-padlo. Senat je nato obsodil Ru-dolfa na 6. Franceta pa na 4 leta težke ječe.

Na kongresu nemških socialistih demokratov v Heidelbergu je bil za strankinega načelnika ponevno izvoljen Hermann Mu-eller, za katerega so glasovali vsi delegati.

Naznanilo.

vsem tistim, kateri hočejo poslati dolarje v staro domovino.

DOLARSKA IZPLAČILA —

izvršujemo v vseh delih Jugoslavije za pri-stojbino 4%, istotako v Italijo—zasedeno o-zemlje za pristojbino 3%.

POŠILJATVE V DINARJIH IN LIRAH —

izvršujemo najtočneje in po jako zmernih ce-nah. Za vsako pošiljatev preskrbimo podpi-sano izplačilno potrdilo prejemnika. Brza in točna postrežba v vseh ozirih zajam-čena.

DENARNE VLOGE prejemamo na

"Special Interest Account"

in jih obrestujemo po 4% mesečno obresto-vanje.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA
POTNIŠKA POSLOVNICA

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

G. K. CHESTERTON:

ČETRTEK.

Poslovenil Oton Župančič.

(Nadaljevanje.)

— Kakor sem že rekel, — je povzel profesor kakor bi bledel po posku, — prigodek, ki se je namakla in naju napotil da sva prišla po pojasniti o markiju, je tak, da je menda res najbolje, če vam ga poveva; ker pa se tiče pravzaprav bolj tovariša Symea nego mene —

Besede je vlekel kakor bi pel slovesno himno; Syme pa, ki je imel odprte oči, je videl, kako mu dolgi prsti bobenkajo po mizi. Čital je: — Nadaljujte vi. Mene je vrag postavil na suho.

Syme se je vrge v boj z istim drznim pogumom, ki ga je navdajal vselej, kadar ga je kdo naglal v stisko.

— Res, — je planil Syme v besedo, — ta reč se je pripetila meni. Sreča je hotela, da sem se zapletel v pogovor z nekim detektivom, ki me je imel menda zavoljo mojega klobuka za poštenjaka. Ker sem mu hotel dobro minenje o moji poštnosti še bolj utrditi, sem ga vzel seboj v hotel in sem ga dobro napojil. Vino je dobro vplivalo, postal je prijazno zgovoren in mi je gostobesedno pripovedoval, da upajo v dveh treh dneh markija v Francijo prijeti. In tako, če mu ne pridemo jaz ali vi na sled —

Doktor se je še vedno prijazno smehljaj in nemogoče je bilo, prodreti mu do zakritih oči. Profesor je opozoril Symea, da hoče nadaljnje razkladanje prevzeti on ter je začel enako premišljeno, mirno kakor prej.

Syme me je o tem nemudoma obvestil, in namenila se je k vam, da bi videla, kaj bi bilo po vaše mnenju najbolje ukreniti. Meni se zdi brez vprašanja nujno, da bi —

Ves ta čas je gledal Syme doktorja skoraj tako srepa, kakor doktor profesorja. Lepo, da se Syme ni menjal. Živeci so bili obema sobojnikoma na tem, da se utruga od prenapora vzpričo te nepremične uljudnosti, kar se Syme nenadoma sklene naprej in kakor nehoti zabobna po mizi. To-le pošto je dal svojemu zavezniku: — Slutnja mi je prišla.

Profesor se je v svojem govoru komaj ustavil in je javil nazaj: — Zgrabite jo!

Syme je brzojavil:

— Zelo nujna zadeva je.

— Nenavadno piškava, — je odgovoril profesor.

— Potem sem, — je rekel Syme.

Syme je zaplala rdečica do samih rmenih las, oči so mu gorele v vročini. Slutnja mu je bila prišla, kakor je rekla, in započela se mu v glavo z neko lehkomi-selno gotovostjo. Zopet je zatipkal in sporočil svojemu prijatelju: — Ne morete si misliti, kako je moja slutnja poetična. Tako hipna, kakor prihod pomladi.

Potem je študiral odgovor prijateljevih prstov. Glasil se je: — Vrag vas vzemi!

In profesor je nadaljeval svoj monolog doktorju.

— Mogoče bi bilo bolj rečeno, — je govoril Syme s prsti, — da je podobna tistemu nenadnemu morskega vonju, ki zadehti včasih sredi spnih gozdov.

Tovariši se ni zdelo vredno odgovarjati.

— Ali pa, — je zatipkal Syme, — da je pozitivna kakor žarko-rdeči lasje lepe ženske.

Profesor je besedoval naprej, toda sredi njegovega govora se je Syme odločil za dejanje. Naglail se je preko mize in izpregovoril z glasom, ki ga ni bilo mogoče prezreti:

— Doktor Bull!

Doktorju se gladko, smehljaje, še lice ni zgenilo, a oba prijatelja bi bila prisegla, da upira oči pod črnimi naočniki in Symea.

— Doktor Bull, — je ponovil Syme s posebno določenim, a uljudnim glasom, — ali vas smem prositi majhne usluge? Ali bi ho-

teli biti tako prijazni in si sneti naočnike?

Profesor se je zasukal na svojem stolu in je zabodil v Symea hladno-rdčat osupel pogled. Syme, kakor mož, ki je vrge na mizo imetek in življenje, se je sklanjal z divjim obrazom naprej. — Doktor se ni genil.

Par trenutkov je bilo tako tiho, da bi bil slišal iglo pasti; molk je pretrgal en edini živžg oddaljenega pamika na Temzi. Nato je doktor Bull, ki se je še vedno smehljaj, počasi vstal in si je snel naočnike.

Syme je skočil na noge in se malo odmeknil, kakor kemik pri predavanju pred uspešno eksplozijo. Oči so mu bile kot zvezde in prvi hip mu je tako sapo zaprla, da je samo prst iztegnil in kazal proti doktorju.

Tudi profesor, pozabivši na svoje nazveto hromost, je planil pokonec. Naslanjal se je ob stol in strmel dvomljivo v doktorja, kakor da se mu je pred očmi pretvoril v krastačo. In ta preobrazba je bila res vsaj tako velika.

Detektiva sta videla na stolu pred seboj mladega moža, rjasi fantiča, z odkritimi in srečnimi očmi svetlorjave barve, oblečena v običajno obleko kakor mestni uradniki; vsa njegova prikažen je razodevala samo dobrolušnost in preprosto razumnost. — Sneh mu ni izginil z ustne, a tako se smeje dele.

— Saj sem rekel, da sem poet, — je vzklil Syme v nekakem zanosu. — Saj sem vedel, da je moja slutnja nezmožljiva kot papirje. To je bilo zaradi naočnikov! Vsega so bili krivi samo ti naočniki! In še kljub tem črnim očem je bil s svojim zdravjem in svojo veselostjo živ vrag med tistimi mrtvimi vrati!

— To je seveda čudovita razlika, — je rekel profesor s tresočim se glasom. — Glede načrta pa, ki ga ima doktor Bull —

— K vragu načrt! — je zavpil Syme ves iz sebe. — Poglejte mu obraz, ovrtnik, čevlje! Menda vendar ne boste rekli, da je tole anarhist!

— Syme! — je vzklil oni v smrtne strahu.

— Bogme, — je rekel Syme, — jaz prevzamem nevarnost nase, jaz sam! Doktor Bull, jaz sem policist. Evo izkaznice. — In vrge je visnjev listek na mizo.

Profesor je bil še vedno v strahu, da je vse izgubljeno; toda bil je zvest drag. Potegnil je iz žepa svoj listek in ga položil poleg prijateljevega. Tedaj se je tretji mož zakrohotal in sedaj šele sta čula njegov glas.

— Strašno sem vesel, da sta prišla tako zgodaj, — se je prav je šolarsko razklepetal, — pojdema lahko vsi skupaj na Francosko. Da, tudi jaz sem pri policiji, gotovo. — In naglo je zamahnil, kakor radi formalnosti, proti njima s svojim visnjem listkom.

Hitro okrogel klobuk na glavo in tiste pošastne naočnike na oči in doktor je stopil tako čilo proti durim, da sta ova dva nehoti stopila za njim. Syme je bil videti nekoliko razmišljen in pod vplivom udaril s palico po kamniti veži, da je krepko jeknilo.

— Ampak ti moj Bog nebeški, — je vzklil, — potemtakem nas je bilo več prokletih detektivov kakor prokletih anarhistov na tem prokletem shodu!

— Lahko bi se bili udarili, — je rekel Bull. — Bili smo štirje proti trem.

Profesor je bil že na stopnicah, a njegov glas je prišel do njiju.

— Ne, — je rekel glas, — misliti tako srečni, da bi bili štirje proti trem; bili smo štirje proti enemu.

Onadva sta prišla molče doli.

— Mladi Bull je hodil, nedolžno uljuden, kar je bilo zanj tako značilno, zadaj, dokler niso prišli na cesto; zunaj pa se je ponevdoma uveljavila njegova krepka

nestrpnost, in hitel je pred njima proti železniški poizvedovalnici, govorec z njima preko rame.

— To je vsekaj, najti tovariše, — se je razmishljal. — Saj sem bil napol mrtve strahu, ko sem se čutil samega. Gogola bi bil večraj skora objel in poljubil, kar bi bilo pač neprevidezno. Upam, da me ne bosta zaničevala, ker sem vama priznal, kako sem strah trpel da s m bil kar zelen.

— Vsi zeleni vrage iz zelenega pekla so me naglali v zelen strah, — je rekel Syme, — a najhujši vrag ste bili vi s svojimi zelenimi naočniki.

Mladi mož se je zadovoljno nasmajal.

— Veste, da sem se kitil s pavovim perjem, — je razlagal. — Tako navadna misel — pa ne z mojega zeljnika. Nikdar mi ne bi bila segla v možgane. Poglejte, nameraval sem vstopiti v protianarhistično službo pri policiji.

V to stvar so baš potrebovali koga, ki bi ga preoblekli v anarhista; a vsi uradniki so se rotili na žive in mrtve, da je mene nemo goče zakrinkati. Trdili so, da je že moja hoja dostojanstvena, in da sem od zadaj čisto tak kot angleška konstitucija; da mi je izraz prezadovoljen in preoptimističen: sploh vse so mi prerekli v Scotland Yardu. Če bi bil zločinec, so dejali, da bi si bil pomagal s svojim poštnjakim fiyom; ker pa imam nesrečo, da sem poštnjak, nimam niti najmanjšega upanja, da bi jih mogel podpirati pri njih nadzorovanju zločincev. Nazadnje so me peljali pred vrhovnega načelnika, starega moža, ki mora imeti dobro glavo na svojih plčih. Tam so mu razkladali mojo zadevo. Edin je menil, ali ne bi zakrili mojega ljubeznivega nasmeška pod koso brado; drugi, naj si počnem obraz in prevzamem ulogo anarhista-črne; starina pa je končal preprič s presenetljivo pripravo. — Par sajastih naočnikov, pa bo, — je odločil. — Le pogledite ga: pravi angelski komij — nateknite mu sajaste naočnike in otroci bodo vrščali pred njim.

— In bogme, prav je govoril. To-lko da sem si zakril oči, me je delalo vse drugo, moj smeh, moja široka pleča, pristriženi lasje — čisto popolnega vražička. Z eno besedo, ko je bilo storjeno, je bilo tako preprosto, kakor so čudeži preprosti. Toda to še ni bilo največje čudo. V tem je bilo še nekaj tako osupljivega, da se mi še sedaj v glavi zavrti, kadar pomislim na to.

— Kaj je bilo? — je vprašal Syme.

— Poslušajte, — je rekel mali mož z naočniki. — Tisti bučman na policiji, ki me je tako natančno presodil, da je vedel, kako bo do pristali naočniki mojim lasem in vsi moji vnanjosti. — Bog mi je priča, da me sploh nikoli niti videl ni.

Symeu so se oči zaškrile.

— Kako? — je vprašal. — Saj ste rekli, da ste z njim govorili.

— Sem, — je rekel Bull; — toda govorila sva v sobi, temni kakor kozji rog. Ali si je mogoče kaj takega misliti?

— Nikoli ne, — je pritrdil Syme resno.

— Res, nekaj novega, — je priklinal profesor.

Novi zaveznik je bil v praktičnih rečeh uren kot vrtavka. V poizvedovalnici je povprašal na kratko, po trgovsko, kako vozijo vlaki v Dover. Ko je dobil podatke, je spravil tovariša v kočijo, nato v železniški voz, predno sta se prav zavedela, kako in kaj. — Bili so že na ladji v Calais, predno je zopet stekel pogovor.

(Dalje prihodnjič.)

Reorganizacija turške mornarice.

Pariški listi poročajo, da je turška vlada prosila Francijo, naj bi posebna francoska komisija prevzela vojaško izvežbanje njene vojne mornarice. Francoska vlada bo z ozirom na Anglijo najbrže odločila to ponudbo, na kar bi se Italija sama ponudila, da prevzame vojaško izvežbanje turških mornaric.

ZNANA UMETNICA IV

Slika nam predloča newyorsk kiparko Bessie Potter Vonnich ter njeno najnovejšo delo — osmutek za umetniški vodnjak.

Razmerje med Francijo in Rusijo.

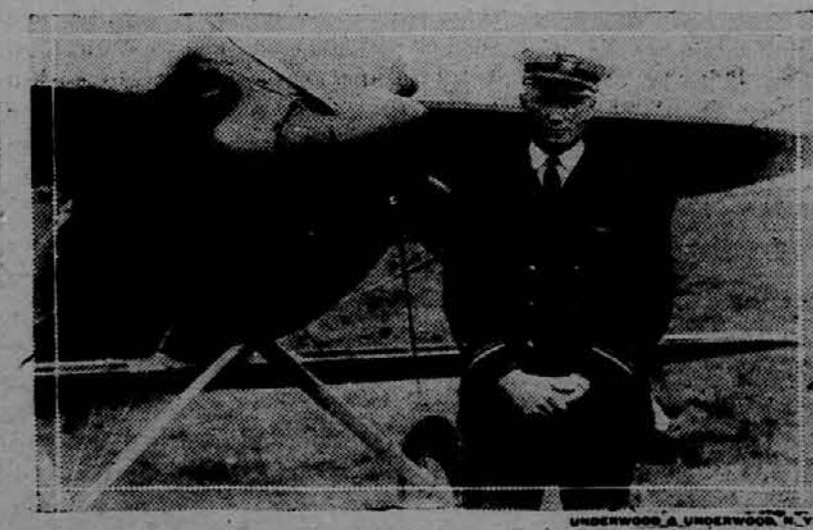
Krasin, ruski sovjetski poslanik v Parizu, je podal te dni francoskemu časopisju obsežnejšo izjavo o odnosih med sovjetsko Rusijo in Francijo. Vsej izjavi naglašja, da so prinesli njegovi razgovori z Dalbiezom, predsednikom rusko-francoske komisije, ki naj uredi predvsem vprašanje predvojnih dolgov, velik napredek v rusko-francoskem zblizevanju. Dalje objavlja Krasin, da je dosegel pri svojih poslednjih razgovorih z moskovsko vlado zagotovilo izdatnih industrijskih naročil za Francijo in obljubila, da bo vprašanje francoskih zahtev glede posojila kmalu rešeno. Dotika se tudi morskoga problema ter zavrača očitek, da sovjetska Rusija podpira Abd-el-Krima.

Verjetno je, da je smatral Krasin za potrebno, da vzpričo vedno bolj se množecim očitkom zoper sovjetsko oblast pokaže nekaj, kar bi potolažilo francosko javnost in jo pomirilo. Toda Krasinova izjava v tem pogledu francoski javnosti ne bo zadostovala.

Iz več vzrokov. Predvsem kar se tiče vprašanja predvojnih dolgov. Zdi se, da tu vendarle še ni tako blizu sporazuma. Kakor je razvidno iz komentarja, ki ga je dal Krasin zastopniku lista "Petit Parisien", je Rusija pripravljena priznati predvojni dolg v o ni vrednosti, kakor so jo predstavljal ruski vrednostni papirji na borzi ob času, ko je Francija priznala sovjetsko Rusijo, kar bi predstavljal približno štiri milijarde papirnatih frankov, in to bi pomenilo okroglo 10 odstotkov zlate vrednosti dolga. Gotovo je, da je na temelju tega predloga težko napovedati, da bo že kmalu dosežen popoln sporazum, razum če bi se vprašanje dolgov podredilo političnim nagibom, kar pa je malo verjetno. Krasin obeta, da se prične takoj, ko bi bilo vprašanje dolgov rešeno, obravnava zadeva glede povračila one škode, ki so jo imeli francoski državljani na ruskih tleh iz izbruh revolucije dalje.

Tudi stvar za zmanjšanje sovjetske krivde v morskem homotiji ni tako enostavna. V Moskvi nastopajo že precej časa po zelo enostavni metodi: kadar kdo očita sovjetskim oblastem, da se s svojim rovarjenjem vmešavajo v notranje zadeve drugih držav, vselej sovjetski diplomatski predstavitelji energično ugovarjajo.

NOV REKORD V ZRAKOPLOVSTVU

Pred kratkim je dosegel ameriški poročnik Alford J. Williams nov rekord v zrakoplovstvu. Pri tekni na Mitchell Fieldu je prevozil v eni uri tristo dve milj. Poskuševal se je zrakoplova katerega je izdelala tovarna Curtis.

ŽRTVE VERSKEGA FANATIZMA

Nedavno smo poročali o dozdennem čudežu v Nagyscawasei na Madžarskem, kjer se je baje neki, deklici pokazala Mati Božja. Fanatično prebivalstvo omenjenega mesta je na kraju, kjer se je čudež baje primeril, hotelo zgraditi kapelico, obenem pa je kraj zasloveli kot božja pot in dnevno je prihajalo v Nagyscawasei na tisoče zaslepljenega ljudstva. Upravne oblasti so nato v sporazumu s cerkvenimi prepovedale romanje v Nagyscawasei in sice najprej iz verskih ozirov, kasneje pa še iz sanitarnih. Oddelek orožnikov je imel nalog zabraniti zaslepljeni masi dohod k mostu, kjer se je baje prikazala Mati Božja, obenem pa je imel preprečiti zidanje kapelice.

Ta ukrep je vplival na razgredo domišljijo nekega ljudstva, kakor če bi prilil olja k ognju. Od dneva prepovedi dalje so se dnevno zbirale nedaleč od kraja čudeža skupina fanatičnih vernikov, ki so zavzele napram orožnikom in oblastim. Hujskanje je dovelo do katastrofe.

V ponedeljek popoldne je prišla iz zalaegerskega komitata procesija ljudi v Nagyscawasei. Bilo je okoli 150 oseb, ki so hoteli na mesto, kjer se je baje pokazala Marija. Ko je procesija dospela na lice mesta, so orožniki v imenu zakona zahtevali, da se od strani Romarji pa se povelju niso pokorili temveč so se pripravljali, da siloma prodoro orožniški kordon. Orožniki so se enkrat zahtevali, da se množica razprši in odstrani. Med množico je zavrelo, čuli so se razburjeni, hujskajoči glasovi: "Orožniki je treba pobiti! Dol z njimi!" Množica je postajala čedalje bolj agresivna, razburjenje je naraščalo od trenutka do trenutka. Moški in ženske so dvigali pesti, ter prodirali proti orožnikom, ki so se umikali korak za korakom.

Orožniki so v kritičnem trenutku zagrozili množici, da se poslušajo orožja, če se ne razprši. Toda grožnja ni pomagala. Fanatični romarji so pričeli divje mahati s palicami, hoteli obenem navaliti na orožnike. Eden orožnikov je medtem pripravil svojo puško na strel. Množica je navalila nanj. Hoteli ljudi ustrahovati je orož-

nik oddal en strel. Naslednji hip je pretresel ozračje obupen krič in neka priletna žena se je smrtno zadeta zgrudila na tla. V naslednjem trenutku se je zgrudila na tla še ena ženska, množica pa je v paničnem strahu pobegnula. Na cesti sta ležali mrtva Jospina Caszar in neka težko ranjena deklica. Krogle je prvi prebila čelo ter izstopila zadaj ter ranila za Caszarjevo stojajočo deklico. Mladenk je bilo prestreljeno uho. Na lice mesta je takoj nato prispela zdravniška in sodna komisija. Dospeli zdravnik je ugotovil, da Caszarjevi ni več pomagati, obvezal pa je ranjeno mladenko.

Sodna komisija sedaj preiskuje zadevo in se trudi ugotoviti, če so orožniki upravičeno rabili orožje. Več oseb, ki so hujskali množico, je bilo aretiranih. K prosvetnemu ministru je bila odposlana deputacija prebivalstva iz Nagyscawasei, ki se je pritožila nad postopanjem oblasti ter zagrožila, da vse prebivalstvo omenjenega kraja izstopi iz katoliške cerkve.

STATISTIKA NESREČ V BERLINU.

Nemci so marljivi opazovali življenje, ki se odigrava v njihovi neposredni bližini. O vsaki stvari napravijo na koncu bilanco. Statistike so pri njih vsakdanja stvar, počajo pa se z vsemi mogočimi zadevami.

Berlinska policija je sedaj izdala statistiko prometnih nesreč v prestolici. V zadnjih treh mesecih našteva statistika 2816 karam bolov in 43 smrtnih žrtv na mestu nesreče. Med temi žrtvami je bila ena četrtnina otrok pod 14 let, 1501 oseba pa je bila ranjena. Največkrat so trčili med sabo ali pa z drugimi vozili avtomobili, potem pridejo na vrsto kočije in tovorni avti, motocikli in navadna kolesa. Primeroma majhno je odstotek tovornih voz in električnih tramvajev. Po kategorijah so bili povzročitelji nesreč naslednji vzroki: v 422 slučajih hitra vožnja, v 236 slučajih neizpolnjevanje cestnih predpisov glede vožnje ter v 71 slučajih pijanost. Ta statistika je prav pomembna in nam kaže, kakšna ovira je natekan človek na cesti v metcu živahnega prometa.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

SKUPNO POTOVANJE V JUGOSLAVIJO IN ITALIJO ZA BOŽIČ

s parnikom

"PRESIDENTE WILSON"

kateri odpluje

dne 24. novembra, 1925

Potnike bo spremljal do Trsta in Ljubljane naš dolgoletni uradnik Josip Rems, ki bo zajedno pazil, da bodo imeli vsi potniki udobno potovanje in pazil za njih prtljago.

Cena voznemu listu III. razreda do Trsta \$100.00 z vojnim davkom vred, do Ljubljane pa \$101.06; vojni listek do Trsta in nazaj stane pa samo \$162.00 in \$5.00 vojni davek, nedržavlani plačajo tudi "head tax".

Kdor boče preživeti božične praznike v krogu svojih staršev in sorodnikov ter vzbuditi spomine na svojo nežno mladost, slišati pritrkovanje zvonov domačih cerkev in mile pesmi ob polnočnici, naj se čimprej priklasi: za razpolago imamo na parniku kabine III-razreda v posebnem oddelku, tako da bodo naši potniki čisto za sebe.

Zunaj ostanete lahko eno leto ter se vrnete v Združene države ne ozi-raje se na kvoto s tem, da dobite ameriško vladno dovoljenje za povratek. Prošnje za taka dovoljenja preskrbljujemo mi.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

29

(Nadaljevanje.)

Brita bi zelo rada napravila vožnjo z jadernico. Gospa Klavdina pa ni prenesla jadriranja po morju. Ko je par gospodov in dam iz istega hotela nameravalo vprizoriti vožnjo po morju in ko se je pozvalo obe dame k sovdeležbi, je zablistelo v očeh Brite.

— Dete, če se hočeš udeležiti tega, se ne oziraj name, — je rekla gospa Klavdina smehljaje.

— Ne bi vas pustila rada same, milostna gospa.

— Neumnost, dete. Si znam že sama preganjati čas.

Brita se je naslednjega jutra res odpeljala z jadernico ven na morje.

Morje je postalo nekoliko nemirnejše kot dan poprej, a ni bilo še divje.

Gospa Klavdina je sedela sama ob bregu ter zrla ven na morje. Zelo se ji je, da je naenkrat osamljena in zapuščena. Mislila je na to, kako bi ji bilo pri sreči, če bi ji naenkrat zmanjkalo gorkega, mladega življenja ob njeni strani. Ali ni bilo kot da se preliva novo življenje iz Brite v njo? Nikdar več se ne bo ločila o nje.

Dan se ji je zelo strašno dolgo. Ko je prišla po izprehodu v gozdu zopet na breg, je zapazila, da se pripravljajo na nebu nevihta in da se pričnjo morje peniti.

Takoj po kosilu je izbruhnila strašna nevihta. Gospa Klavdina je bila v velikih skrbih ter vsa razburjena. Stala je z drugimi hotel-skimi gosti na verandi, pokriti s steklom, ter iskala na horizontu jadernico, ki bi se morala že vrniti.

Neka starejša dama poleg nje, ki je sin in hčerka sta bila zunanaj, je zakričala ob vsakem blisku in tresku.

Nevihta je prišla tako nepričakovano, da se ni mogla jadernica pravočasno vrniti.

Spodaj ob obali so letali semintja ribiči. Na izkrcalnem mostiču sta stala dva, obročena z daljnogleda ter dajala onim na bregu vsakovrstna znamenja.

Gospa Klavdina je stala kot otrpla in večkrat jo je stresla mrzlica.

Naenkrat pa so se razjasnila vsa lica. Zagledali so jadernico. Tam zunaj se je borila z valovi. Sedaj se je visoko dvignila in v naslednjem trenutku se je zopet pogreznila v globino.

Gospa Klavdina ni mogla več obstati na mestu in čakati. Šele v tej uri strahu se je v polni meri zavedla, kako draga ji je postala Brita.

— Oče v nebesih, ne vzemi mi je! Pusti mi edinega človeka, ki ga ljubim, — je šepetala predse. Nato si je dala prinesiti svoj dežni plašč ter odhitela k ribičem na breg, čeprav je še vedno lilo.

Na stavljena vprašanja je dobila le nedoločene odgovore. Na obrazih ribičev pa je bilo videti, da so sami v skrbih za jadernico.

Zrla je ven na morje, dokler je niso pričele peči oči in iz njene preplašene duše so se dvigale k nebu vroče molitve.

Za nekaj časa je čoln popolnoma izginil in gospa Klavdina je cutila, kako se ji kriči srce.

Le počasi se je borila majhna jadernica skozi valove. Ribiči niso odvrnili nobenega pogleda od nje. Na njih obrazih ni bilo mogoče videti kaj upajo in česa se boje. Vselej tega jih tudi ni nikdo več nadlegoval z vprašanji.

Sempatam se je še zablistalo v obzorju, a nevihta se je izdivjala. Kljub temu pa so se še vedno dvigali visoki valovi. Celi dve uri je potrebovala jadernica da se je toliko približala bregu, da so ji mogli priti ribiči na pomoč.

Že je bilo mogoče videti obraze in vroče solze so pritekale iz oči gospe Klavdine, ko je zapazila blede lica Brite.

V majhnih čolnih so odveslali ribiči ven, a dolgo časa so potrebovali, da pristanejo ob jadernici, ker je bilo treba preprečiti kolizijo.

Končno se je posrečilo spraviti izletnike v čolne.

V zadnjem čolnu so so bili trije gospodje ter ena ženska. — Brita. Prostovoljno je ostala do konca. Vzdihujoče matere so za dolgo držale svoje otroke v objemu, ko je pohitela gospa Klavdina proti Briti. Obe ženski sta se molče spogledali, — a naenkrat sta se objeli in poljubili.

Gospa Klavdina je s tresočima se rokama gladila mokre lase Brite. Brez besede jo je potegnila s seboj, da bi se preobkklala. Sredi poti pa je gospa Klavdina naenkrat obstala ter potegnila Brito še enkrat trdno k sebi.

— Dete, — če bi se ne vrnila! — je vzkliknila vsa iz sebe.

Briti je bilo čudno pri sreči. Čutila je, da je izmačena od naporov, kajti jadernica je morala prestati hude boje z valovi. Vsi izletniki, z izjemo dveh gospodov in Brite so dobili morskbo bolezen ter postali tako obupani, da je imela posadka dosti posla z njimi.

Gospa Klavdina je poslala Brito takoj v posteljo, ter ji dala prinesiti vroč čaj. Ko se je Brita, precej nerada, vlegla v posteljo, je sedla gospa Klavdina poleg nje ter ji pričela vlivati v usta čaj, kot skrbna mati.

— Sedaj spi par ur, dete, da si opomoreš, — je rekla stara dama ljubeznjivo.

Brita je ležala v gorki mehki postelji ter se veselila dveh stvar: prvič, da je živeča in da bo zopet videla Herberta Frensenca in drugič, — da je zrla z ljubeznijo nanjo dvojico črnih ženskih oči.

Tedaj pa je poteklo par težkih solza po njenih licih.

Gospa Klavdina jih je obrisala.

— Ali je bilo tako hudo zunaj, moje drago dete?

Brita se je nasmehnila, kljub solzam.

— Ne, bilo je tako velikansko, ogromno, a bilo je le strašno, ker so vsi tako stekali. Moje solze niso veljale prestani nevarnosti, temveč vaši večki dobroti. Zdi se mi, kot da mi je podarilo nebo ljubo mater.

Tedaj pa je poljubila gospa Klavdina mlado deklečo na usta ter odšla iz sobe, da se Brita pomiri in odpočije.

Pri večerji, katere se je udeležila Brita z ostalimi rešenimi gosti, je prišlo do burne debate glede izletca. Gospodje so soglasno hvalili pogum Brite. Bila je edina ženska na krovu, ki ni izgubila glave. In ko je postala hčerka jadikujoče starke na bregu histerična ter hotela skočiti v vodo, jo je Brita zadržala ter jo pomirila. Ko je čula mati to, je naglas zakričala, pohitela proti Briti ter se ji zahvalila. Nato pa se je obrnila nervozno proti svojememu sinu ter ga vprašala, zakaj ni boljše pazil na sestro?

To je izzvalo veliko veselost seveda na stroške mladega potnega moza, ki je na morju zelo zbolel, ter ni mogel živeti, ne umreti. Ko je hotela njegova sestra skočiti v vodo, je zavrnila:

— Vzem mi se s seboj!

PRESEDNIK COOLIDGE IN ŽBOROVANJE ZRAKOPLOVCEV

Pred kratkim je poletel znani ameriški zrakoplovec Eddie Rickenbacker iz New Yorka v Washington ter povabil predsednika Coolidge-a, naj se udeleži velikega zborovanja zrakoplovcev, ki se bo vršilo dne 11. oktobra na Mitchell Field, N. Y. Pri tej priliki mu je podaril majhen srebrni model aeroplana.

Na to pa ni nikdo več mislil. Nevarnost je bila prestana in sedaj se ji je vsakdo smejal. Na vsak način pa je postala Brita od onega dne naprej ljubljena celega hotela, kajti poleg njene lepote so občudovali vsi tudi njen pogum.

Preostali čas bivanja v kopališču je prijetno potekel. Ven na morje pa ni smela Brita več.

V drugi polovici meseca avgusta sta se vrnili domov in Brita se je na skrivnem veselila prava večera, ker je upala videti Herberta.

(Dalje prihodnjič.)

J. — H. Rosny:

Tigrova kaprica.

— Ne verjamem, da je tiger divji, je dejal Vander Elst, posestnik plantaže. Panther je mnogo bolj krvoloben. ... pa tudi še marsikatera druga žival, o kateri smo mnenja, da ni nevarna. O človeku pa sploh ne govorim, kajti bolj je hudoben, kot vse druge živali.

V dokaz vam hočem povedati dogodek, ki sem ga doživel. Iz gotovih vzrokov me je pred desetimi leti začel sovražiti Malajee Sum. Njegovo sovraštvo je bilo pravo počasno malajsko sovražstvo, ki ga ni mogoče potolažiti. Ker sem pa precej brezbrizne narave, najboljši strelec in morda najmočnejši možak v deželi, se nisem bal tega sovražstva. Ker se po več mesecev ni nič prigodilo, sem bil kljub poznavanju značaja domačinov mnenja, da je Sum morda slednjič le pozabil na svoje sovraštvo napram meni.

Toda Sum ni ničesar pozabil. Čakal je le ugodne prilike.

Slednjič pa je tudi zanj prišla ura. Neki dan sem jahal daleč v Rdeči gozd. V goščici se je moj konj tako zapletel v srebro, da se je zaman skušal odmotati.

V tem trenutku je zaživela zanjaka okoli mojega vratu in izgubil sem zavest.

Ko sem se zbudil, sem ležal z zvezanimi rokami in nogami na tleh, tako da se nisem mogel gati. Nad mene se je sklanjal rjav Sumov obraz in njegove črne oči so se kar bliskale.

Vidiš, je dejal Malajee z globokim glasom. "Vjel sem te v zanjko kot psa. Kljub svoji moči si sedaj slabši kot dete. ... kljub drami gibčnosti se ne moreš gati. Sum je gospodar tvojega življenja."

Niti v glavo mi ni padlo, pregovarjati se z njim, kajti vedel sem le predobro, da niti grožnje, niti obljube ne bodo zadržale Suma, da izvrši svoje osveto.

"Sum je bedak," sem mu odgovoril. "Mnenja je, da bo njegov zločin ostal brez kazni, pa se moti: moja smrt bo vzrok njegove smrti."

"Sum se ne bo dotaknil niti lasi na tvoji glavi. ... preliče bo niti kapljice tvoje krvi," je odgovoril Malajee s hudoobnim nasmehom.

Nahajala sva se na čudnem mestu, na granitni jasi, na kateri je izviral močan studenec.

"Semkaj prihaja, pit tiger," je nadaljeval Sum. "Počel je, v tej sekali je hčinja: suh človek ali panter lahko zleze vanjo, toda odprtina je preozka za tigra. Sum bo v luknji in ti ne bo mogel pomagati."

In res, vrnil se je in me zopet začel vohati. Priporočil sem svojo dušo Bogu. Toda tiger je šel k Sumu in požrl njegove ostanke.

Ostal je celo noč poleg mene, ko se je pa z dlanjo, je izginil. Jaz pa sem se zvalil do komičaste pečine in se z drgnjenjem po dolgem delu rešil svojih vezí. Tako sem bil prost in se vrnil na posestvo.

"Zločinec," sem vzkliknil divje.

S puško v roki se ne bojim niti tigra, niti nosoroga; tudi če bi imel dobro bodalo, se ne bi bál boja z zverjo, toda pri misli, da me bo zver požrla, morda še živega, mi je kar kri zastajala v žilah.

"Solnce zahaja," je nadaljeval Sum; "tiger bo prišel."

Nonadoma se je zganil in videl sem, da je obledel, tako da mu je obličje postalo skoraj zeleno.

Tiger je bil prišel. Prišel je tako tiho kot mačka; stal je poleg nje in mežikal, ker se mu je bleščalo od zadnjih žarkov zahajajočega solnca; bil je miren, ogrožen in strašen.

Sum se je tresel, gledal okoli sebe in iskal skrivališča. Velikanska zver je stala ravno pred luknjo, tako da ni mogel v njo, najbližje drevo pa je bilo dobrih stekorakov oddaljeno.

Sum je dobro vedel, kako nevarno je bežati; beg privlači mešojede zveri. V par skokih bi bil tiger za njim in ga zidobil z enim samim udarcem svoje ogromne sapa.

Sum se najprvo ni ganil, potem pa je naglo zgrabil za svoje bodalo. Ker se je pa bal, je izvršil to kretanje prenašlo in tiger se je odločil k skoku. ... Sum se je naglo vlegel za mene, upajoč, da bo tiger napadel najbližji plen. Toda tiger imajo svoje muhe: izbral si je Suma, mu pregriznil vrat in začel piti njegovo kri. ...

Jaz se naravno od groze nisem znil. Ležal sem nepremično kot drevesno deblo in prisostvoval drami požiranja, ki se vrši že skozi tisočletja dan na dan po naših gozdovih.

Čakal sem, da pride vrsta name. ...

Ko je tiger požrl lico, ramena in eno nogo Suma, je stopil k meni. Nastala je bila noč, naglo kot povsod v tropskih deželah. Tam na tigrova glava se je sklonila čez mojo, duhala me je in se me dotaknila. Kot bodala ostri zobje se svetili v ayzadni luči. ...

Zapr sem oči in pridržaval sapo. Ko sem zopet pogledal, je korakal tiger počasi k vodi.

Napil se bo in vrnil, sem si mislil.

In res, vrnil se je in me zopet začel vohati. Priporočil sem svojo dušo Bogu. Toda tiger je šel k Sumu in požrl njegove ostanke.

Ostal je celo noč poleg mene, ko se je pa z dlanjo, je izginil. Jaz pa sem se zvalil do komičaste pečine in se z drgnjenjem po dolgem delu rešil svojih vezí. Tako sem bil prost in se vrnil na posestvo.

ADVERTISING IN GLAS NARODA

— Če bi bil tiger tako divji, kakor se govori, bi me bil samo za svojo zabavo ubil, kakor ti delajo loveci z neopasnimi živalmi. Pustil me je pri miru, ker je imel dovolj svojega mesa. —

Nato pa je dejal star delavec: — Ubojeno vam je bilo tako in tiger vam ni storil ničesar žalega.

Če Bog hoče, bo človek, ki mu je rabelj zadržal zanjko okoli vratu, še živel sto let, medtem ko se bo milijardar Vanderbilt potopil na največji ladji sveta sredi oceana.

— Amen! je dodal Vander Elst.

PREGANJANI KRALJI IN KNEZI

Kdor pazno zasleduje dnevne dogodke, je pred kratkim lahko čital, da so Angleži izgnali kralja Huseina iz Hedžasa na otok Ciper. Husein ima v tem žalostnem poglavju svojega življenja več sličnih tovarišev, ki so radi trdovratnosti morali zapustiti svojo domovino ter oditi v izgnanstvo. Angleži so jih namreč smatrali za opasne in jih niso radi tega pustili v domovini tudi potem, ko so jih odstavili.

Leta 1900. so odpeljali Angleži v izgnanstvo ašantskega kralja Prempeha. Šele po 25-letnem življenju na tujih tleh se je smel Prempeh vrniti v Afriko, da preživi na rodnih tleh zadnje dneve svojega življenja. Nedavno pa so dovolili Angleži povratek v domovino nekoč slavnemu poglavarju črnece Kabergu. Ta pa ni uškal napovedane radosti. Od veselja nad dovoljenjem, da bo še enkrat videl rodno zemljo, ga je zadel kak. Tretji detronizirani kralj, katerega so Angleži vzeli njegovemu plemenu, je afriški vladar Mwangi, bivši despot bugundskih črncev. Mož je nedavno umrl v izgnanstvu na Šesilih. Na Angleški tleh pa še vedno živa dva izgnana kralja, poglavar črnece Mbaruk ter bivši sanzibarski sultan Seyd Kalid, katerega so Angleži detronizirali leta 1911. ter ga nadomestili s Saidom Kalifom ben Harubom. Kakor poglavarjem upornih plemen v notranjosti Afrike, tako se je godilo tudi drugim knezom, ki so se upirali angleški nadvladi. Usoda Zaglita pašee, voditelja egiptovskih borcev za ne odvisnost, je znana. Angleži so ga odpeljali najprej na deportacijske otoke in končno na Gibraltar. V domovino so mu dovolili povratek šele tedaj, k je bil na smrt bolan, in ker niso hoteli dopustiti, da bi kot mučenik izdihnil v njihovem robstvu. Kaj je doletelo zadnjega sultana in kalifa osmanlijskega carstva Mohameda VI., je takisto znano. Angleži so ga izgnali z rok Mustafa Kemala ter ga prepeljali na Malto, kjer so ga zadržali, da bi se lahko posluževali njegove osebe v spletkarenju proti Angoro. Mohamed VI. pa je bil bolj prebrisan kakor so si predstavljali Angleži. Predlagal je romanje v Mekko, katerega mu Angleži niso mogli zabraniti. Dospel v Mekko, pa se je sultan malčuvati, da ga prebrisani Britanci ne dobijo več v svoje kremplje. Pozneje se je nastanil v Rapallu.

Pa ne le v Afriki, tudi v Aziji so Angleži pospeševali svojo politiko z eksiliranjem uglednih voditeljev ljudstva. Šli so v svojem imperijalizmu tak daleč, da so pregnali s prestola celo — žene. Dne 5. novembra 1843. so Francozi prvič sledili angleški zavojevalni politiki ter so pregnali zelo pametno kraljico Pomaro, ki je vladala Tahitske otoke. L. 1897. je zadel ista usoda zadnjega madagaskarskega kraljice Rovanalno III, ko je umrla l. 1916. v izgnanstvu. Pozneje so Francozi izgnali še dva marokanska poglavarja Abdula Azisa in njegovega brata M. Halida. To pa so le nekateri primeri iz zgodovine, ki nam kažejo, kako postopaj nov gospodarji v kolonijah s starimi voditelji držav. Če bi hoteli naštetiti vse slučaje pregnanih kraljev, bi morali napisati celo zgodovino.

August Plisković, odpoval na parničnem "Majestic" 3. oktobra 1925 v Novo mesto.

ADVERTISING IN GLAS NARODA

Kretanje parnikov - Shipping News

6. oktobra: Pres. Wilson, Trst; Reliance, Hamburg.
7. oktobra: Berengaria, Cherbourg.
8. oktobra: Pittsburgh, Cherbourg.
10. oktobra: Olympic, Cherbourg; George Washington, Bremen; Andania, Cherbourg, Hamburg.
14. oktobra: Mauretania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Berlin, Cherbourg, Bremen.
17. oktobra: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
21. oktobra: Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.
23. oktobra: France, Havre.
24. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Martha Washington, Trst.
28. oktobra: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen; Arabia, Cherbourg, Hamburg.
29. oktobra: Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.
3. novembra: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
4. novembra: Mauretania, Cherbourg; De Grasse, Havre.
5. novembra: Pittsburgh, Antwerp; Mount Clay, Hamburg.

7. novembra: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
10. novembra: George Washington, Cherbourg; Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
11. novembra: Aquitania, Cherbourg.
12. novembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
14. novembra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Andania, Hamburg.
17. novembra: Bremen, Bremen.
18. novembra: Berengaria, Cherbourg.
19. novembra: Zealand, Antwerp; Westphalia, Hamburg.
21. novembra: Olympic, Cherbourg; Republic, Bremen.
24. novembra: Pres. Wilson, Trst; Berlin, Bremen.
25. novembra: Mauretania, Cherbourg; Rochambeau, Havre.
26. novembra: Albert Ballin, Hamburg.
28. novembra: Homeric, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.

PREDRZEN VLOMILEC

Zadnjič smo poročali, da se danska javnost imenitno zabava s tekmo med policijo in vlomilec Nielsenom. Iz Kopenhagena prihajajo poročila, da si je policija te dni globoko oddahnila, ko se je raznesla vesela novica, da je drzni vlomilec pobegnil v inozemstvo. Prvi hip tem vestem niso hoteli verjeti in policijski organi so bili prepričani, da jih hoče vlomilec vnovič potegniti. Policijsko ravnanje se je tako balo javnega posmehovanja, da je vesti o Nielsenovem pobegu zatajila, toda vlomilec je sam poskrbel, da je bila javnost o tem obveščena. Uredništvu nekega lista je namreč poslal pismo, v katerem sporoča, da je srečno odnesel pete in sicer na Švedsko. Poleg tega si je dovolil tudi s policijo originalno šalo. Na vrata v stanovanju policijskega nadzornika Scheona je namreč lastoročno napisal s kredo izrek nekega rimskega cesarja: Oderim, dum metuam! (Naj jih je strah, samo da se boje!)

Policija je po njegovem odhodu preiskala stanovanje, kjer se je skrival ta hudomušnež. Tu je našla celo zalogo ukradenih predmetov. Po mizi in stolihi so bile razmetane moške in damske obleke 4 cilindri, žalni pajčolan, pogrebni svečniki, 4 najnovejši romani, lestence, listnice, več konserviranih živali, kozuh polarne lisice, pišček v kletki itd. Policija je bila že taklo nervozna, da se je bala Stormovega imena. Detektivi so dirjali po mestu kakor obsedeni. Novim policija ni hotela dati nobenih pojasnil ker so neki listi pisali, da je Nielsen kavalir, ki skrbi, da se lahko javnost pošteno zabava. Uredniku "Politiken" je poslal Nielsen iz Malmoe razglednico iz gostilne "Pri treh veselih študentih". Podpisal se je: idealist in brivec, ki striže damam kodre.

Proslava dvestoletnice kronanja Boleslava Hrabrega.

Te dni so bile v Poznanju velike svečanosti ob priliki dvestoletnice kronanja Boleslava Hrabrega za poljskega kralja. Slavnosti se je udeležil predsednik poljske republike in številni zastopniki vlade.

44. kongres nemških zdravnikov se je vršil te dni v Lipskem. Kongresa so se udeležili po svojih zastopnikih tudi nemški zdravniki iz Čehoslovaške.

POZDRAV.

Pred odhodom v staro domovino, pozdravljam rojaka John Logarja in njegovo družino, kakor tudi Frank Progarja, brata Ludovika Pliskoviča, ter se jima zahvaljujem za spremstvo na postajo. Zahvaljujem se tudi rojaku Johnu Režan in Imperial, Pa. in vsem, ki so mi točili srečno pot, kičnem: Zdravi, der na veselo, smidenje!

August Plisković, odpoval na parničnem "Majestic" 3. oktobra 1925 v Novo mesto.

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKÉ
dobite pri:
NAVINŠEK-POTOKAR
331 Greeve St. Conemaugh, Pa.
odis sloj, izdelavaš piano rol v Ameriki.
PISITE PO NOVI CENIK.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tancno poučen o potnih listih, pri lugi in drugih stvareh.

Poljskila, ki vam jih samorej dati valed naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nedržavljanje dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadnja dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi New Yorku pred odpotovanjem, te se pošlje prosluic v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCH IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti vredenika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za poljskila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v pridobitji tresh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorej dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p imajo prednost v kvoti. Piliša v poljskila.

Prodajamo vome liste na vsd pre se; tudi preko Trsta samorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Courtlandt St., New York

Prav vsakdo —

kdor kaj tace; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vsilili vsem.

Uprava "Glas Naroda"

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
'GLAS NARODA' NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V
ZDRAZENIH DRŽAVAH.